

1. Část RODIČE DONA BOSKA

Piemont, rodný kraj Jana Boska, je severozápadní částí Itálie.

Piemont je ověnčen Alpami, které mu dodávají krásu. Jméno znamená „na úpatí hor“. Je to pahorkatina, která se pomalu snižuje k pádské rovině. Na Monte Viso pramení Pád, který se svými přítoky zúrodňuje celou zemi.

Průsmyky Alp kdysi do Itálie přicházela cizí vojska dobyvatelů. Piemont byl odedávna válečným prostorem. To ovlivnilo povahu obyvatel. Mají v krvi jakousi srdatost a statečnost. Nedají se snadno nadchnout a rozrušit, jsou klidní, rozvážní, přemýšliví. Jejich srdce roztává pomalu jako alpský sníh. Lnou ke své půdě, kterou byli zvyklí hájit. Mají smysl pro krásu, ale nedokáží ji vytvářet. Život na piemontském venkově měl patriarchální ráz. Lidé nevytvářeli ucelené vesnice. Spíše žili v rodových hospodářstvích rozsetých po celém kraji.

Politicky celý kraj sjednotil královský rod Savojský. Hlavním městem je Turín.

Matka, Markéta Occhionová

Narodila se v Caprigliu, vesnici asi se čtyřmi sty obyvateli, šest mil od Chieri. Její rodiče se jmenovali Melichar a Dominika. Světlo světa spatřila

1. dubna 1788 a podle zvyku byla ještě téhož dne pokřtěna. Byla třetí z pěti sourozenců. Rodina nebyla zámožná, ale také nebyla chudá. Malé hospodářství jim stačilo k slušné obživě.

Její mládí bylo poznamenáno rušnými událostmi.

Roku **1789** byla dobytá Bastila a začala francouzská revoluce dlouho připravovaná francouzskými intelektuály.

Roku **1792** začala válka Francie proti koalici Rakouska a Pruska.

Roku **1793** byl gilotinou popraven francouzský král Ludvík XVI.

Revoluce ve Francii se upevnila a dala se na výboj především proti rakouskému císaři, který měl současně titul císaře římského a předsedal celému seskupení německých států. Francouzská revoluční vojska se drala směrem na západ do nynějšího Německa a zaváděla tam nový pořádek. Také překročila Alpy a vtrhla do Itálie.

Generál Napoleon Bonaparte vpadl roku **1796** do Piemontu, což je výraz pro království sardinské. Dobil Lombardii, Benátsko a Janovsko. Obsadil i další menší státečky až k hranicím papežského státu a pak se vypravil dobývat pro Francii Egypt.

Král Sardinie musel vypisovat ustavičně daně a dávky pro vojsko. Rekvírovalo se kdeco. Lidé se odváděli k vojsku, hodnota peněz klesla, bral se majetek i kostelům a klášterům, dobytek padal nemocemi, jak to všechno skončí?

Bylo jí devět let, když jednoho dne v červenci roku **1797** bylo slyšet z Chieri a z Asti velké zvonění. To vypuklo povstání proti králi Karlu Emanuelu IV., vyvolané francouzskými emisary a domácími revolucionáři. Král byl přinucen odstoupit a byla vyhlášena republika. Jenom nakrátko. Venkovské obyvatelstvo pomohlo královskému vojsku obnovit pořádek a potlačit revoluci. Markéta slyšela o hrozných dozvucích. V Chieri bylo hned popraveno 39 revolucionářů. Také v Asti bylo 14 poprav.

Rok nato bylo další povstání. Král musel utéci na ostrov Sardinii.

Rok nato vypukla na oplátku povstání proti Francouzům. Nepovedlo se a rozrušení Francouzi honili lidi po vsích a v polích. Kdo byl přistižen se zbraní v ruce, byl bez milosti na místě zabit. Bylo mnoho pláče po kraji a mnoho vzteku v lidu.

Velký rozruch způsobila mezi katolickým obyvatelstvem zpráva, že v Turíně v Pevnosti byl přes noc zavřen svatý otec **Pius VI.**, když ho vezli z Říma jako vězně neznámo kam.

V roce **1799** se Rakušákům podařilo dobýt zemi zpět od Francouzů Lombardsko a tehdy obsadili také Piemont, prý pro vyhnaného krále. Ale počínali si, jako by země byla jejich. Odváděli hochy do zbraně, vyhazovali lidi z úřadů, zatýkali a trestali každého, o kom šla řeč, že nějak ať dobrovolně nebo z přinucení pomáhal Francouzům.

12. listopadu 1804 projížděl nový papež **Pius VII.** městem Asti a zastavoval se v Turíně. Na zpáteční cestě z císařské korunovace es pak tam zastavil na celé tři dny. Je pravděpodobné, že i rodina Occhiena se tehdy vydala do Turína pro papežské požehnání. Markétě bylo 17 let.

2.

František Bosco

Asi půldruhé hodiny cesty od Capriglia na jižních svazích zelených strání leží Castelnuovo d'Asti, městečko, kolem něhož leží několik vesnic a pět osad: Morialdo, Ranello, Bardella, Novissano a Kjerone.

V Castelnuovu stojí uprostřed farní kostel. Celkem asi 3000 obyvatel jsou zemědělci i řemeslníci. Blízko je lom na křídou dosti výnosný pro tamní lid. Povětří zdravé, málo dusných dní. Lidé jsou bodří, veselí a otevření, také pohostinní jak v celém astijském kraji. Castelnuovo patřilo církevně už k arcidiecézi turínské. Do Turína to bylo 25 km, kdežto do Asti o deset víc.

Asi v půli cesty mezi Castelnuovem a Caprigliem bylo u lesa několik stavení. Říkalo se tam Becchi. Becchi patřilo k osadě Morialdo. Jedno to stavení vlastnil jistý František Bosko, narozený **4. února 1784**. Kolem stavení měl několik políček, ale protože mu to nestačilo k obživě rodiny, obdělával jako námezdní dělník ještě okolní pole, patřící jistému Biljenovi. Měl u sebe ženu, synka Antonína, narozeného 3. února 1803 a starou maminku. Byl to hodný zbožný člověk. Pak přišlo neštěstí do domu. Žena mu onemocněla. Zemřela poslední den v únoru roku 1811.

František Bosko se octl v těžké situaci. Matka nemocná, synek devítiletý. On sám musel denně do práce a neměl na ně čas. Nezbylo mu než se poohlédnout po nové ženě. Zahleděl se do Occhienové Markéty z přespolního Capriglia. Chodíval tam a poznal tam ji i její rodinu. Líbila se mu. Dodal si odvahy a požádal o její ruku. Markéta byla překvapena. Už byla rozhodnuta, že se nebude vdávat, aby mohla rodičům dosloužit k smrti. Ale otec její pochybnost vyřešil tím, že jí řekl, že je dost silný a zdravý, aby si nedělala starosti. Doma zůstane Marjánka a ta se o rodiče postará. – Occhiena byl opravdu statný muž. Dožil se bez 4 měsíců sta let a jeho bratr Michal devadesát. Tehdy byla vůle otce rozhodující, a tak se Markéta obětovala. Vzala si vdovce s devítiletým chlapcem a stárnoucí matkou na starost, jakoby to byl její chlapec a její matka. Odstěhovala se do Becchi (česky bychom řekli na Zobany) a začala nový život. Svatbu měli v Caprigliu 6. června 1812. Jí bylo 24 let a Františkovi 28. A měli se rádi. Bůh požehnal jejich lásce a už 8. dubna 1813 uvítali na svět syna Josefa. Pokřtil ho nový castelnuovský děkan Josef Sismondo, nástupce děkana Boskassa, který zemřel krátce po pohřbu první Boskovy ženy.

Doba byla nadmíru zlá a manželé Boskovi měli se co ohánět. Napoleon šel z války do války a to stálo hrůzu peněz. Zase se jen rekvírovalo a peníze bylo třeba dávat státu na zbraně. Císař nemilosrdně ždímal Francii, co teprve takovou provincii, jakou byl italský Piemont. Církev byla v té době na mizině. Francouzi obrali kostely o všechno, co mělo nějakou cenu. Zabírali kostely a kláštery. Věže mlčely, protože se zvony rekvírovaly na střelivo. Nejhorší bylo, že mužská mládež musela do války pro cizího císaře. Velké množství Italů padlo mladých v bojích

o Německo. 20 000 jich našlo hrob ve Španělsku, 15 000 jich zahynulo v ruském sněhu. Evropa už ale začínala mít dost krveprolévání a mocnosti se spojily proti Napoleonovi. Nikdo nelitoval, když byl nakonec sám poražen a poslán na Elbu. Sice tam odtud utekl a 100 dní vzdoroval znovu celému světu, až nakonec byl odvezen na ostrov svaté Heleny, aby tam rozjímal o tom, že pýcha předchází pád.

Rok 1815 byl pro Piemont rokem samých oslav. Vrátil se král Karel Emanuel I., vrátil se do Říma Pius VII. V květnu roku 1815 se papež vydal do Savony, kde byl vězněn, aby tam slavnostně korunoval sochu Panny Marie, kterou nazýval svou Pomocnicí a pak znenadání se vydal do Turína. Král ho se svým dvorem upřímně uvítal. Tehdy se po dlouhé době zase jednou veřejně ukazovalo tak zvané „turínského plátno“, uložené v kostele sv. Jana Křtitele, - plátno, do kterého bylo zabaleno Kristovo mrtvé tělo. Papež sám s asistencí dvaceti biskupů rozvinul plátno na balkoně paláce Madamma a nesmírné množství lidu uctilo relikvii nejvzácnější po svatém kříži uctivým pokleknutím. Bylo to, jakoby víra vstala z mrtvých po letech samých zákazů.

Papež opustil Turín 22. května a za čtvrt roku na to, dne **16. srpna 1815 se narodil Markétě Boskové druhý chlapec**, - náš světec. Druhý den večer byl pokřtěn ve farním kostele castelnuovském od kaplana Josefa Festy na jméno Jan Melichar. Za kmotry mu byli Melichar a Magdalena Bosková.

Boží Prozřetelnost má jiná měřítko pro bolest a smrt. Boskova rodina to měla brzy pocítit. Uplynulo sotva šest let manželství a Markéta Bosková byla vdovou. František vešel jednou zpocen neopatrně do studeného sklepa a byl z toho zápal plic. Nemoc rychle pokračovala a nebylo v lidských silách ji zastavit. V několika dnech byl na konci života. Byl zaopatřen. Jeho poslední věty vyjadřovaly radost nad tím, že umírá v pátek ve tři hodiny odpoledne a ve věku 33ti let. A doporučení, aby Markéta pečovala o sirotky, zvláště o nejmladšího Jeníka. Zemřel 11. května roku 1817 a hned druhého dne byl pohřben.

Jeník si nezapamatoval tvář svého otce. Byl ještě dítě. Měl dva roky. To mu však utkvělo v paměti, že nechtěl odejít ze světnice, kde ležel mrtvý tatínek a že ho maminka musela odvést násilím. Přitom mu řekla: „Pojď Jeníčku, pojď, už nemáš tatínka!“ A dala se do pláče. To byla jeho nejranější vzpomínka. Pak do čtyř nebo pěti let si nic jiného nepamatoval.

Zlín 25. 2. 2021

Literatura

Přečti si:

P. Alberti: světec Don Bosko,
Piemont a Turín před sto lety

Don Bosco: Můj život pro mladé

Hlad a sen: Tatínek a maminka byli rolníci, Horečka nás připravila o tatínka